

4. Гончаров Ю.В. Оцінка виробничих запасів: вітчизняний та зарубіжний досвід / Ю.В. Гончаров, І.В. Кравченко // Облік і фінанси АПК. – 2011. – № 1. – С. 50-53.

5. Городянська Л. Наказ про облікову політику – основа організації обліково-аналітичної системи підприємства / Л. Городянська // Вісник ТНЕУ. – № 3. – 2007. – С. 140-146.

6. Кулик В.А. Організація обліку на підприємствах України: розробка внутрішніх регламентів / В.А. Кулик, М.О. Лубимов // Бухгалтерський облік і аудит. – 2013. – № 6. – С. 12-18.

АНАЛІЗ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА

***Жмак О.М., Полюшкевич М.М., студентки*,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Вдале фінансування підприємства в ринкових умовах можливо лише за умови здійснення безперервного руху грошових коштів – їх знаходження (притік) і вибуття (відтік), забезпечення наявності постійно вільного залишку на рахунках у банку. Для оцінки результатів фінансової діяльності підприємств найбільш важливе значення мають три показники:

- дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- прибуток;
- потік грошових коштів.

Абсолютна величина цих показників і динаміка їх зміни на протязі року характеризує ефективність роботи підприємства. Однак, в умовах хронічних неплатежів у народному господарстві України першорядного значення набуває потік коштів, що надходять підприємству від різних видів діяльності.

Аналіз надходження та вибуття грошових коштів дає можливість вивчити їх динаміку, визначити суму перевищення надходження над вибуттям (оплатою), що дозволяє робити висновки про можливість внутрішнього самофінансування.

Головною метою аналізу надходження та вибуття грошових коштів полягає у виявленні причин дефіциту (надлишку) коштів і визначенні джерел їх надходження й напрямків вибуття для контролю

* Науковий керівник: Краля В.Г., старший викладач

за поточною ліквідністю й платоспроможністю. Платоспроможність та ліквідність підприємства досить часто залежить від реального грошового обігу у вигляді потоку грошових платежів, відображених на рахунках бухгалтерського обліку. Тому необхідність аналізу надходження і вибуття грошових коштів полягає у тому щоб у значній мірі доповнити методику оцінки платоспроможності та ліквідності підприємства. Це дасть можливість реально оцінити фінансово-економічний стан господарюючого суб'єкта [1].

Наявність у підприємства грошових коштів нерідко зв'язується з тим, чи є його діяльність прибуткова чи навпаки. Однак такий зв'язок не завжди очевидний. Події останніх років, коли різко загострилася проблема взаємних неплатежів, надала сумніву абсолютної непорушності зв'язку між прибутком і наявністю у підприємства вільних коштів. Виявляється, підприємство може бути прибутковим за даними бухгалтерського або податкового обліку й одночасно зазнавати труднощів в оборотних коштах. При аналізі фінансового стану підприємства потрібно розрізняти, що прибуток за звітний період і кошти, отримані підприємством протягом звітного періоду, не те й саме. Прибуток виражає приріст авансованої вартості, що характеризує ефективність управління підприємством. Тому, перед керівництвом підприємства виникає важливе завдання – ефективно використовувати грошові кошти та управляти ними [2].

Аналіз руху власного капіталу проводиться з метою визначення впливу на його склад, розмір і структуру:

- коригувань залишків власного капіталу на початок періоду;
- переоцінки активів;
- розподілу прибутку;
- внесків учасників;
- вилучення капіталу;
- інших змін.

Розглянемо основні складові власного капіталу підприємства з точки зору аналізу руху докладніше:

– *Статутний капітал* – є одним із найважливіших показників, що дозволяє одержати уявлення про розміри і фінансовий стан економічних суб'єктів. Це один із найбільше стійких елементів власного капіталу організації, оскільки зміна його величини допускається в строго визначеному порядку, установленому законодавчо. Статутний капітал - це основне джерело формування майна підприємства, це стартовий капітал для операційної діяльності з метою одержання надалі прибутку. Статутний капітал являє собою засоби, вкладені власниками підприємства.

– *Додатковий капітал*. У процесі основної діяльності в підприємства може з'явитися нове майно чи зрости облікова вартість наявного, тобто збільшуються розміри активів. Для обліку джерел такого майна чи приросту його вартості в бухгалтерському обліку введено поняття додаткового капіталу. Як об'єкт обліку він виник відповідно до зміни правил оцінки статей бухгалтерської звітності організацій для відображення інфляційних процесів.

– *Резервний капітал* – створюється відповідно до законодавства й установчих документів організації на покриття можливих у майбутньому непередбачених збитків, втрат. Резервний капітал - це так зване запасне фінансове джерело, що створюється як гарантія безперебійної роботи підприємства і дотримання інтересів третіх осіб.

– *Нерозподілений прибуток* – прибуток, що залишається в розпорядженні підприємства після сплати в бюджет податку на прибуток. Він виступає джерелом, який може бути використаний на цілі, обумовлені статутними документами чи відповідними рішеннями керівництва організації і засновників (акціонерів), у т. ч. на придбання нових майнових об'єктів чи майнових прав [5].

Значимість такого виду активів, як грошові кошти визначається трьома основними причинами:

– *рутинність* – кошти використовуються для виконання поточних операцій, оскільки між вхідними й вихідними грошовими потоками завжди є часовий розбіг, тому підприємство змушене постійно тримати вільні кошти на поточному рахунку в банку;

– *обережність* – діяльність підприємства не носить жорстко визначеного характеру, тому кошти необхідні для виконання непередбачених платежів;

– *спекулятивність* – кошти необхідні за спекулятивних міркувань, оскільки постійно існує ймовірність того, що знезацька представиться можливість вигідного інвестування.

Разом з тим заморожування фінансових ресурсів у вигляді грошових коштів пов'язане з певними втратами – з деяких доль умовності їх величину можна оцінити розміром втраченої вигоди від участі у якому-небудь інвестиційному проєкті. Тому, будь-яке підприємство повинне враховувати дві взаємно виключаючи обставини: підтримка поточної платоспроможності й одержання додаткового прибутку від інвестування вільних коштів. Таким чином, однієї з основних завдань управління грошовими ресурсами, як відзначалося раніше, є оптимізація їх середнього поточного залишку [3].

Аналіз надходження та вибуття грошових коштів проводиться за даними звітного періоду. Для того, щоб розкрити реальний рух грошових коштів на підприємстві, оцінити стабільність їх надходження й використання, а також зв'язати величину отриманого фінансового результату зі станом коштів, потрібно провести аналіз надходження й використання коштів у розрізі основної (поточної), інвестиційної, фінансової й іншої діяльності, тобто зробити аналіз показників Звіту про рух грошових коштів.

У світовій практиці використовуються, як правило, один із двох методів аналізу, відомих як прямий і непрямий методи. Різниця їх складається в різній послідовності визначенні величини потоку коштів у результаті поточної діяльності а саме:

– прямий метод - ґрунтується на вирахуванні надходження (виручка від реалізації продукції, товарів, робіт і послуг, авансів отриманих) і відтоку (оплата рахунків постачальників, повернення отриманих короткострокових кредитів і позик) коштів, тобто вихідним елементом є виторг; джерелом інформації є аналітичні дані рахунків бухгалтерського обліку.

– непрямий метод ґрунтується на ідентифікації й обліку операцій, пов'язаних з рухом грошових коштів, і послідовному коректуванні чистого прибутку, тобто вихідним елементом є прибуток.

Отже, підсумовуючи вищевказане необхідно зауважити, що головним завданням підприємства є:

1. Чіткий розподіл надходження та витрачання грошових коштів - зауважимо, що великий залишок грошових коштів на кінець періоду – це є приклад невмілого керування грошовими потоками, тому як активи повинні бути завжди в обороті. Тому можна запропонувати при залишку на кінець періоду коштів вкласти дані грошові засоби в інвестиційні проекти, депозити та інше.

2. Слідкувати за постійним розподілом важелів дебіторської та кредиторської заборгованостей , тому як неспіввідношення даних показників, чи надвизначені показники, знов таки є свідками непрофесійного управління фінансовими можливостями підприємства.

3. Для постійного контролю за надходження та витратами необхідно впровадити систему прогнозування та планування виплат та надходжень, це дасть можливість контролювати та вживати заходів при необхідності стосовно урівноваженню показника співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованостей [4].

Література.

1. Гузенко Н.М. Фінансові потоки як чинник цілісної економічної системи / Н.М. Гузенко, Л.Г. Шкодіна // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди «Економіка». – 2013. – Вип. 13. – С. 15-26.
2. Іллічова Н.Ю. Теоретичні аспекти аналізу та управління грошовими потоками на підприємстві / Н.Ю. Іллічова // Збірник наукових праць ДЕТУТ. Серія «Економіка і управління». – 2012. – Вип. 21-22. – Ч. 2. – С. 190-195.
3. Подольська А.М. Фінансовий аналіз: [навчальний посібник] / А.М. Подольська, О.В. Ярш. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 488 с.
4. Такмакова Є.А. Методологічні основи управління грошовими потоками підприємств / Є.А. Такмакова // Вестник СевГТУ. – 2004. – С. 9-17.
5. Шеремет А.Д. Методика фінансового аналізу діяльності комерційних організацій / А.Д. Шеремет, Є.В. Негашев. – М.: ИНФРА-М, 2003. – 237 с.

АНАЛІЗ РЕЗЕРВІВ БАНКУ: ОСОБЛИВОСТІ ГРУПУВАННЯ

СЛУХІНА К.М., АСПІРАНТ*, ДВНЗ «КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА»

Формування та використання резервів в банку дозволяє захистити установу від ризиків через відображення можливого або вже зазаного рівня ризиків на вартість активів. Відповідно, економічний аналіз резервів, що уречевлюють в собі деякі з ризиків банку, є необхідною складовою аналізу банківської установи.

Часто аналіз резервів розглядається в контексті аналізу окремих операцій банку, при цьому виступаючи як оцінка показників ризику. Наприклад, таку оцінку можна зробити при аналізі кредитів, цінних паперів тощо. Якщо розглядати резерви як об'єкти, що регулюють вартість активів, то набагато корисніше визначити яка частина активів відображає ризик вже зазнаний або можливий, тобто як в сукупному резерви впливають на вартість активів. В науковій літературі вже

* Науковий керівник: Семенченко Ю.К., к.е.н., доцент